Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Drachmann, Holger Henrik Herholdt

Titel: BREV TIL: Hegel, Niels Frederik Vilhelm FRA: Drachmann, Holger Henrik Herholdt (1885-06-17)

Citation: Drachmann, Holger Henrik Herholdt: ”BREV TIL: Hegel, Niels Frederik Vilhelm FRA: Drachmann, Holger Henrik Herholdt (1885-06-17)”, i *Frederik V. Hegel - Et mindeskrift (2. bind)*, FR. Bagges Kgl. Hof-Bogtrykkeri, s. 274. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-001652518-000-shoot-L0016525180000168.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Frederik V. Hegel - Et mindeskrift (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Læs Public Domain-erklæringen

Drachmann, Holger Henrik Herholdt, *Frederik V. Hegel - Et mindeskrift (2. bind),*

Tarvis17. Juni 85.

Kære Justitsraad Hegel.

Idag mindes vi den lille Agnes' Fødselsdag her, og jeg sendte hende iforgaars en lille Billet i saa Henseende.

Jeg føler mig bedre nu; Kuren med Jærnbadene hjælper. Det var en temmelig langvarig og kedelig Overgang denne; Nerverne vil undertiden ikke slaa til, og min Læge her siger da ogsaa, at min Sygdom er ligesaa meget psychisk som physisk. Han har Ret; min Konstitution kan endnu tage nogle alvorlige Stød, men det er i Sjælen at Sygdommen nu og da griber ind. Det er den nødvendige Krise, som jeg skal gennemgaa, paa Vejen henimod den fuldstændige Klarhed og Hvile i religiøs Henseende. Thi det er dette, som stadig fylder mig og som gnaver paa mig, hvergang jeg ikke er ganske legemlig rask. Men er først Freden vundet her, saa kommer ogsaa alt det andet; og Gudskelov, jeg er ung endnu og har forhaabentlig en smuk Tid for mig, hvori jeg kan rette mange tidligere Vildfarelser. Kun beklager jeg dybt, netop nu paa dette Tidspunkt af min indre Udvikling, at Biskop Martensen døde, førend jeg i Virkeligheden var traadt i en nærmere og fortroligere personlig Berøring med ham. Thi han havde været Manden! . . .

Naa, nu maa jeg fægte mig frem paa egen Haand. Og det er maaske tilsidst det sundeste og mest styrkende for Personligheden. Og derpaa vil jeg slutte min Sygehistorie. Den har jo kun Betydning for Dem, forsaavidt den forklarer Et og andet — f. Eks. min øjeblikkelige Pirrelighed overfor den Maade, hvorpaa man derhjemme »tog sig af« min sidste lille Bog.

s. 275Ogsaa her ser jeg nu atter klart og friskt. »Danmark leve« kan jeg kun være glad ved at have skrevet — ganske saaledes som De selv siger i Deres sidste venlige Brev. Men den lille Bog blev skrevet som et Mæglingsforsøg — og man vil nu ikke længer være forsonlig derhjemme. Det er jeg bleven belært om; og denne Lære har forsaavidt været god for mig. Jeg har tillige eftertrykkeligt faaet Bevis for, hvilke »Venner« jeg havde i Venstre. De forlanger jo kun Parti-Tjeneste, Opvartning for »Førerne«, Allarm-Signaler etc. Men jeg er under ingen Betingelser tilsinds at yde nogetsomhelst af den Art; og skal jeg skældes ud af det nu atter saa rørende »forenede« Venstre, saa skal det i hvert Fald lidt efter lidt kendes, at jeg intet, absolut intet har at skaffe med den Opposition hos os, der efter min Mening nu har tabt den sidste Rest baade af Fornuft og af ideelt Hold. . . . .

Senere Billede.
Holger Drachmann med Familie.

Naar jeg kommer til Danmark vil jeg, efter et kortere Ophold i København, søge mig en Bopæl i Hørsholmegnen for bestandig. Jeg vil studere Theologi og Historie og udgive Digterværker, der ere inspirerede heraf. Hvis det da væsenligst s. 276bliver Alt det, der nu benævnes »Højre«, som kommer til at læse mine Bøger — saa vil jeg lade »Venstre« hyle saa længe som de lyster. Jeg tror dog ikke, at det vil være mig, som kommer til at bære Tabet paa min Side. Thi jeg føler, med noget af Digterens Skarpsyn, at den store besindige Flerhed af i det mindste det dannede Lag i Folket derhjemme er stærkt paa Veje til energisk at støtte Regeringens Fasthed i dens Optræden mod Venstreførernes dels barnagtige, dels ondskabsfulde Anmasselser. Det kunde interessere mig at høre Deres Mening herom, kære Hr. Justitsraad, men i hvert Fald: mit Parti er taget!

18*

Jeg kommer herved naturligt ind paa Spørgsmaalet Kunstnerromanen »Med den brede Pensel«. Det var jo nærved at den havde foranlediget en Rift i det Venskabsforhold mellem Dem og mig, der dog har gaaet nogle Prøvelser igennem. Men uden at fralægge mig selv nogen Irritabilitet og Egenraadighed i saa Henseende, maa jeg dog mindes, at det var Borchsenius' sædvanlige store Ord om hvad jeg skyldte »Bladet« og »Sagen«, der bragte mig til at lade Romanen udkomme i Morgenbladet med Tilsidesættelse af det Løfte, jeg havde givet Dem.

Nu er imidlertid min Sygdom kommen imellem. Jeg har i flere Uger ikke kunnet arbejde paa Fortsættelsen, og jeg kan sikkert beregne, at der vil gaa en Maanedstid til min fuldstændige Rekreation, hvorunder jeg allermindst vil kunne tænke paa at fuldføre et saa strengt selvprøvende og i mange af Kunstens og Livets højeste Forhold saa dybt indgribende Arbejde, som dette.

Ved Trykningens Begyndelse i »Morgenbladet« lod Borchsenius, som Redaktør, mig udbetale 500 Kroner, der saa skulde skrives paa Afregning efterhaanden som Feuilletonen skred frem eller nyt Manuskript indgik. Jeg har vel endnu Manuskript liggende, som ikke blev afsendt før min Sygdom, og jeg kunde vel saaledes holde Bladet skadesløst for dets Forudbetaling — men en Abnormitet vilde det dog være, at jeg endnu en Tid lod trykke en Feuilleton i det Blad, som har skolemestereret min hele literære »Holdning«, og hvis Aand og Tone vedblivende er en saadan, at jeg højst sandsynligt allerede i næste Uge, eller ved Maanedens Slutning, vil bede mig fritaget for den Ære at faa Bladet tilsendt.

Jeg kan ikke se bedre, end at jeg bliver staaende ved den Standsning, som min Sygdom har medført i

Trykningen af s. 277Romanen, og at jeg saa, samtidig med at jeg meddeler Redaktionen min Bestemmelse, overdrager Dem som min Forlægger, hos hvem Romanen skal udkomme som »Bog«, at afgøre dette mit Mellemværende med »Morgenbladet« — forsaavidt som Bladet endnu har Tilgodehavende hos mig, hvad der iøvrigt ikke kan være store Sager, da der samtidig skyldes mig for indsendte Artikler eller Digte — jeg husker ikke nøje.

Vil De tænke lidt herover, og saa sige mig Deres Mening eller give mig Deres Raad i saa Henseende.

Naa ja, Brevet bliver langt, men det er jo længe siden jeg har siddet ved Skrivebordet, og der er meget at svare paa, ligesom det i det hele taget altid er mig en Fornøjelse at skrive til Klareboderne — eller Skovgaard — og jeg jo ikke altid kan skrive paa »Vers«.

Min Hustru har nok allerede underrettet Dem om den rigtige Modtagelse af den sidste Pengesending — samt hvad der ellers henhører under hendes Departement. Hvad »Strenge Herrer« angaar, da har jeg sendt de sidste Korrekturark til Bagges Trykkeri. Bogen kan altsaa nu trykkes færdig. Men man kunde jo tage en tre, fire Eksemplarer trykt som Manuskript) og det ene vilde jeg da bede Dem sende Instruktør Bloch med det Tilføjende, at han bør sammenligne Slutningen og Begyndelsen (samt vel i det hele taget Stykket) med Theatrets Manuskript; der er flere smaa, men væsentlige Rettelser i Korrekturerne. Ligeledes kunde jo et saadant trykt Manuskript sendes som Tilbud paa mine Vegne til Theatret i Kristiania og til Bergen. Til Josephson skrev jeg, saaledes som De opgav mig det (ogsaa han kan jo faa det trykte Manuskript) — efter at jeg tillige havde skrevet til det kongelige Theater i Stockholm og meddelt Josephsons Tilbud, samt gjort opmærksom paa, at det i sin Tid tilsendte Manuskript til »Strenge Herrer« var blevet meget forandret under Korrekturerne.

Saa er jeg nok foreløbig færdig med Forretningerne. Kun beder jeg Dem sende mig en Bibel (De var saa venlig engang at forære mig en, men den ligger nedpakket blandt mine andre Bøger i Roeskilde) og dernæst det bedste Skrift om Luther, som udkom for et Par Aar paa hans Jubelfest hos Dem (eller hos en anden?). Er Luthers »Tischreden« oversat paa Dansk? Det vilde være Skade, om de ikke var, og jeg vilde gerne have dem, netop paa Dansk. Har De Peder Palladius' (Plades) Visitatsbog? Og ved De i det hele taget noget om den bedre kirkelige Literatur paa Reformationstiden?

s. 278Naar jeg kommer tilbage til Danmark, vil jeg ret fordybe mig i disse Ting, baade til Gavn for min indre Person og for min Forfattervirksomhed. Medens de yngre Forfattere i Tiden vender sig fra Theologien, saa vender jeg tilbage til den. Paa Bunden af den, som dens Kærne, ganske vist mellem mange Skaller, ligger dog det, som i det hele taget har Værdi for Livet — ligesom der ogsaa vil komme en ny Tid ovenpaa dette Uføre, hvor en dyb Tilegnelse af Religionens evige Sandheder vil skabe en forædlet Kunst paa den »modernes« Ruiner.

Og hvis jeg nu endda har sprunget noget over af alt det, som jeg skulde huske, saa maa jeg gemme det til næste Gang. Jeg beklager Dem endda, at De allerede her har faaet saa meget at svare paa, — og saa er jeg forøvrigt helt stolt over, at jeg har faaet saa meget udrettet idag; thi jeg har unægtelig været meget »sløj« lige indtil de aller sidste Dage.

Med vore hjærteligste Hilsner for Dem og for Deres hele Hjem er jeg

Deres hengivne
Holger Drachmann.